

nameštaljka

Frenk Kotrel Bojs

Prevela
Slavica Bogić-Mijović

mala laguna

Naslov originala

Frank Cottrell Boyce
FRAMED

Copyright © Frank Cottrell Boyce 2005

Translation Copyright © 2008 za srpsko izdanje, LAGUNA

*Za Denija,
moje omiljeno umetničko delo*

Verovatno nikada niste čuli za Vinčenca Peruđu. Ali mi znamo sve o njemu. On je bio čuveni kradljivac umetničkih dela, a mi smo se bavili sličnim poslom. Moja sestra Mini ima čak i njegovu sliku na zidu svoje spavaće sobe. Ona smatra da je 21. avgusta 1911 – kada je iz muzeja Luvr u Parizu Vinčenco ukrao *Mona Lizu* – bio izvršen najnesagledivije savršen zločin svih vremena. *Mona Liza* je bila najčuvenija slika na svetu, ali Vinčenco je tako dobro obavio posao da dva dana niko nije ni primetio da je nema. Onda su primetili i svi su poludeli. Svi su išli u Luvr da gledaju prazan prostor tamo gde se ranije nalazila slika. Stajali su u redu da bi pogledali prazan prostor! Čak je i Vinčenco Peruđa stajao u redu. A kada bi došli na red, svi su gledali u prazan prostor i zamišljali ono što je ranije bilo tu. Mogu to da razumem. Ponekad nešto nestane, a ti onda ne možeš da prestaneš da gledaš mesto na kojem se nekada nalazilo.

A sve to vreme ona je bila u Vinčencovoj sobici – *Mona Liza* je stajala u sanduku pored njegovog kreveta. Ponekad je vadio sliku i na svojoj mandolini svirao smešne pesme. Nije pokušavao da je proda. Nije ukrao nijednu drugu sliku. Nije hteo da bude ni čuven, ni bogat. Samo je hteo *Mona Lizu*. I tu je bio u pravu. Zato je to bio savršen zločin. Jer nije hteo ništa drugo.

A to je, verovatno, ono u čemu smo mi pogrešili. Mi smo hteli nešto.

ŠNOUDONIJSKA OAZA AUTO-ČUDA, MANOD

11. februar

Kola danas:

PLAVI FORD FIJESTA – gospođica Stanard (tviks)

SKANIJA 118 NISKI UTOVARIVAČ – Oporvke Vrekshem

Vreme – kišno

Obrati pažnju: MOTORNO ULJE NIJE ISTO ŠTO I ANTIFRIZ

Moj tata – jeste, to možete bilo koga da pitate, svi će vam reći isto – moj tata sve može da popravi. Tojotu. Hundai. Ford. Čak i drndavi daihacu kopen (najveća brzina 170 km/h), koji pripada mami Pažljivog Toma i velik je koliko i mančmelou, pa vam treba pinceta da biste ga popravili.

Ali nisu to samo kola.

Kao onda kad smo bili u Prestatinu i Mini je htela da pliva, samo što ja nisam hteo u vodu jer je bila prehladna. Ona je stalno govorila: „Uđi. Kad uđeš u redu je.“ A ja sam govorio: „Ne.“

Tata je ustao, otišao do prikolice i vratio se s čajnikom ključale vode. Sipao je vodu u more i rekao: „Dilane, dođi i proveriti. Reci mi je li u redu ili treba još malo?“

Ja sam rekao: „Ne, sada je dobro, hvala, Tata.“

„Sigurno?“

„Sigurno.“

„Da nije prevruće?“

„Ne, taman je kako treba.“

„Slobodno me pozovi. Ako se opet ohladi, uvek mogu još da ti zagrejem.“

Onda me je Mini poprskala, a ja sam poprskao nju i ostali smo u vodi sve dok sunce nije zašlo.

On je popravio more za nas. To je nešto čemu se morate diviti.

Moja velika sestra Mari nikada nije ušla u vodu, čak ni kada ju je Tata popravio. Rekla je: „Imate li pojma kako sve morska voda može da naškodi kosi?“ A kasnije, kad smo u prikolici igrali monopol, rekla je: „Zar si stvarno mislio da jedan čajnik vode može da ugrije celo Irsko more?“

Rekao sam: „Ne celo more, naravno. Samo onaj deo u kojem smo se kupali.“

„Ma daj, kao da to može tako“, rekla je Mini. „Da ti objasnim fiziku...“

„Mini“, rekla je Mama, „Justonski put. Tri kuće. Dvesta sedamdeset funti, moliću.“ To baš liči na Mamu, da znate, da tako lukavo promeni temu razgovora.

Naravno da sam znao da čajnik nije ugrijao more, ali nije stvar u tome. Ušao sam u vodu, u tome je štos. Tata je pogledao šta se dešava i pomislio: *Ne mogu ništa da uradim u vezi s fizikom, ali mogu da uradim nešto u vezi s Dilanom.* I uradio je.

On hoće da svi mi takođe naučimo kako da popravljamo stvari. Tako se i desilo da sam mu ja pomagao da promeni ulje na plavoj fijesti (najveća brzina 180 km/h) koja pripada gospođici Stanard. Nemam pojma kako sam napravio tu zbrku s uljem.

Tata je rekao da bi možda bilo najbolje da više ne prilazim radionici. U stvari, ni kolima. Bio je potpuno miran u vezi s tim. Rekao je da je to nešto što je moglo bilo kome da se desi. Što će reći, bilo kome ko ne razlikuje motorno ulje od antifrizu.

Posle toga Mama je rekla da mogu da preuzmem registar benzina. To je velika crvena knjiga, pored kase, u koju zapisujemo sav benzin koji prodamo da bismo mogli da pratimo snabdevanje i potražnju. Knjiga je crvena, sa zlatnom šarom na prednjim koricama. Liči na Bibliju. Mama ju je kupila za pedeset penija na rasprodaji iz prtljažnika (*Ludilo iz prtljažnika* na igralištu fudbalskog kluba *Dinama* iz Blajnaja). Ima preko hiljadu stranica. Mi iskoristimo otprilike jednu stranicu nedeljno, tako da će nam potrajati nekih dvadeset godina. Bagatela!

Ne bih da budem neučtiv prema Mami, to je jasno, ali valjda je bila suviše zauzeta novom bebom da bi taj posao odradila kako se može. Zapisivala je nešto kao: „10 i 20 – petnaest litara bezolovnog.“ Dok ja zapisujem do sitnica – model, godinu, ime vozača, sve. Ostajao sam u dvorištu pred kućom do vremena za čaj. Ponekad bi Pažljivi Tom došao i sedeo sa mnom, pa bi možda rekao nešto kao: „Zadnje spoljne gume gospodina Morgana su ćelave“, a ja bih i to zapisao. Kada je Tata to video, rekao je: „Dilane, ti si od registra za benzin od pedeset penija napravio bazu podataka. To je zavidljivo.“

Baza podataka je vrlo korisna. Na primer, kad Tata pročita: „Gospodin Morgan – zadnje spoljne gume ćelave“, on

onda nabavi nove gume i ponudi ih gospodinu Morganu. Tako da posao koji bi inače otišao *Bezbrojnim gumama* u Harleču, umesto toga dođe kod nas. Gospodin Morgan uštedi vreme, a mi napravimo pare. To se zove istraživanje tržišta, a ja sam ga obavio. „A to je“, rekao je Tata, „način na koji radi porodica Hjuze. Svako ima svoj posao i svako ga obavlja najbolje što može. Porodica Hjuze je nepobediv tim. Mi smo Brazil Snoudonije.“

A sastav tima je sledeći: Tata – kapiten; Mama – glavna uprava i računovodstvo (na rasprodajama iz prtljažnika); Mari – hm, ona je prilično lepuškasta, tako da bih rekao „odnosi s javnošću“; a Mini, pa, glavni mozak, u stvari. O, i beba. Zove se Maks i trenutno ne radi bogzna šta, ali za sedam godina moći će da igra fudbal.

Zato što sam u registar benzina zapisivao toliko sitnica, sad samo treba da ga pogledam i mogu da se setim svega u vezi s tim danom. Na primer, u ovom zapisu od 11. februara sećam se da je gospođica Stanard kupila taj tviks, jer mi je ona učiteljica i pomislio sam: „Ooo, gospođica Stanard jede tviks.“ A sećam se i te njene plave fijeste jer to su bila kola na kojima je došlo do zbrke. A skanija 118 niski utovarivač je onaj ogromni kamion s osam guma, sa zadnjim delom na izvlačenje, kukom za dizanje i motorom s unutrašnjim hlađenjem. Došao je da odvuče kola gospođice Stanard.

Kao što rekoh, Tata može da popravi gotovo sve.

Fijesta gospođice Stanard je onaj izuzetak koji potvrđuje pravilo.

15. februar

Kola danas:

PLAVI PLANINSKI BICIKL BARAKUDA – čovek sa skijaškom kapom (parkirao pored kompresora)

ZELENI DAIHACU KOPEN – gospođa Edžerton (parkirala tačno ispred perionice, nije kupila benzin – to je mali motor, 659 kubika, ne pije previše)

Vreme – kišno

Obrati pažnju: SKIJAŠKE KAPE PODSTIČU NA ZLOČIN

To je zapis od dana kada se desila pljačka. Ta pljačka bila je prvi put da je iko od nas izbliza video prestupnika na delu. Zato je to valjda toliko uticalo na naš kasniji rad.

Čovek je ušao u garažu sa skijaškom kapom preko lica i s velikim čekićem, i viknuo Tati da isprazni kasu. Tata je odmah znao ko je posredi – bio je to Tupavi Tom. Znao je zato što je Tomova mama i meni za rođendan napravila sličnu skijašku kapu. Osim toga, Tom je sam otvorio rupe za oči, pa je vunica počela da se para oko nosnog dela, tako da je skoro odmah mogao da se prepozna. U svakom slučaju, tata se pravio da prazni sef. „Ima vremensku bravu, vidite“, rekao je, „tako da moramo da sačekamo nekoliko minuta. Samo ostanite mirni i poslužite se čime god hoćete od slatkiša.“

„Samo se pomerite, gospodine Hjuze.“ Bio je to još jedan trag, to što je pljačkaš oslovio Tatu s „gospodine Hjuze“.

A poslednji trag, uzgred budi rečeno, bio je veliki plavi planinski bicikl, koji je bio jedini veliki plavi planinski bicikl u gradu, a svi se sećaju kako ga je Tupavi Tom osvojio na božićnoj lutriji.

Još je nosio biciklističku kacigu Nindža kornjača, a svi znaju kako je Tupavi Tom opsednut Kornjačama, što baš nije čest slučaj kod odraslih. Kao i svi ostali, Tupavi Tom se zagrejao za Kornjače čim su se pojavile. Ali kad su se svi ostali ohladili, on je nastavio da ih voli. Uvek je kupovao majice s Kornjačama, video-kasete, karte za kolekcionare, originalno sklonište Kornjača s dodatnim kanalizacionim cevima, Nindža cepkajuće pogo 'koptere, kanalizacioni trotinet, podmorklope (s torpedima)... U kutijama je imao zbirku superpokretnih modela Donatela, Rafaela, Leonarda i Mikelandela, od kojih je svaki imao šezdeset sedam pokretnih delova, pa čak i oklop Kornjača u punoj veličini, koji može da se navuče.

Ali da se vratim na pljačku. Naravno da nismo imali sef. Kada je Tata rekao da otvara sef, on je u stvari slao SMS mami Tupavog Toma i ona je došla u svom malom kopeanu. Tupavi Tom nije ni čuo ni video kada su stigla kola, jer im je motor tako mali da samo slepi miševi, rovčice i slični mogu da ga čuju. Tako da se umalo zagrcnuo od iznenađenja kad je ona ušetala. A kad ga je svojom potpuno izlišnom sajlom za volan otpozadi raspalila po nogama, povikao je „Oklopa mi!“ (još nešto što ga je odalo), a onda se, pa... samo skljkao.

Mama Tupavog Toma htela je da ga prijavi policiji, ali Tata je bio protiv. „Grad Manod“, rekao je, „ima najni-

žu stopu zločina u Velikoj Britaniji. Nećemo to valjda da pokvarimo zbog jedne greške.“

I onda mu je ponudio posao.

„Dođi i radi u garaži nekoliko nedelja, pa slučaj više nećemo pominjati. Samo da znaš, ne mogu da te plaćam.“

Njegova mama je bila potresena. Rekla je: „Nikada ne možemo da znamo šta će biti posledica naših dela. Uzmi me: samo sam, kao svaka dobra majka, pokušala da mom sinu uši ostanu tople, a do čega je to dovelo? Da mu nisam isplela skijašku kapu, možda nikada ne bi krenuo putem zločina.“

Dobro je što je Tupavi Tom umeo da koristi aparat za fotokopiranje, što niko drugi nije znao, jer kad ga je Mama kupila (dobrotvorna radnja *Snoudonijskih planinskih spasilaca*, dvadeset funti) nije dobila uputstvo za upotrebu. Tupavi Tom šćućurio se ispred njega i pritiskao dugmiće dok ih nije sve provalio. I tako, do kraja te nedelje *Snoudonijska oaza auto-čuda* postala je *Snoudonijska oaza auto-čuda i centar za kopiranje*. A Tupavi Tom postao je Pažljivi Tom (osim za njegovu mamu).

I tako, bilo je to još nešto što je Tata popravio – popravio je Tupavog Toma. Bio je to kraj njegovog zločinačkog života.

Što je, kad bolje razmislim, pomalo smešno. Jer naš je, verovatno, upravo tada počinjao.

12. mart

Kola danas:

ROVER 3500 V8 – gospođica Selvud

Vreme – kišno

Obrati pažnju: SREDA U MANODU

Istina je da u *Snoudonijskoj oazi* imamo i mirnih dana. Postoje tri razloga za to:

1. razlog: niko ne zna gde je Manod. Ima toliko toga što može da se vidi ili radi u Manodu da bi trebalo da postoji ogroman putokaz, kao što su oni za London ili Blekpul. Nažalost, uopšte nema nikakvog putokaza, čak ni na A496 – blizu kojeg se, inače, grad baš zgodno smestio. Nekada je tu bio putokaz, na ivici travnjaka, odmah iza putokaza za *Kopomaniju* (to je tematski park u Harleču, po kojem se unaokolo voza u bagerima), ali kombi za jaja ga je udario kada se okretao vozeći unazad, a posle ga niko nikada nije popravio. Gradska uprava kaže da novi putokaz nije „prioritetan za finansiranje“. Tata se bar jednom nedeljno ljuti zbog toga. Kaže da zbog nedostatka putokaza on ostaje bez mušterija koje su u prolazu.

2. razlog: ako ćemo pravo, ne možemo baš ni da imamo mušterije koje su u prolazu, jer ne možete da prođete dalje

od naše garaže. Put za Blajnaj (B5565) završava se iza perionice. *Snoudonijska oaza auto-čuda* bukvalno je na kraju puta. Osim ako otvorite kapiju, a onda je tu planinski put. Ali to nije pravi put, samo utabana staza koju su nekada koristili da spuste škrljac iz kamenoloma na vrhu. Ograda je postavljena da ovce gospodina Morgana ne bi silazile sa planine i šetale Glavnom ulicom. Deo mojih zaduženja jeste da pazim da kapija bude zatvorena, a ako ostane otvorena da oteram ovce nazad. Ako ovce neće da budu oterane, ja otvorim pakovanje kvejversa.* Ovce će vas pratiti i nakraj sveta ako nosite otvoreno pakovanje kvejversa. Pokušajte. Gospodin Morgan je mušterija, tako da je teranje ovaca deo odnosa s mušterijama.

3. razlog: gospođice Selvud. Gospođice Selvud žive na farmi koja je na pola puta uz planinu Manod. Gospođica Elsa ume da vozi, ali ne vidi. Gospođica Edna vidi, ali ne ume da vozi. Zato one to rade ovako – svake srede gospođica Elsa vozi, a gospođica Edna okreće volan. To i nije mnogo strašno na planinskom putu, pošto tamo gore ionako nema nikoga osim njih i ovaca gospodina Morgana. Ali kad se dočepaju Glavne ulice, postaju opšta opasnost.

Imena nekih kola tako su bezvezno slučajna. Fijat kapučino, na primer, nema veze sa šoljicom kafe. Buba nije insekt, a rover nije pas. Ali rover 3500 V8 zaista ima taj veliki V8 motor, kao što su oni koje ugrađuju u manje avione.

* *Quavers* – vrsta grickalica (čipsa), vrlo popularnog u Velikoj Britaniji. (Prim. prev.)

Time stvarno možete nekoga da povredite. Zato se sredom svi u Manodu sklanjaju dalje od puta dok Selvudove ne prođu. Moraju da prođu kroz garažu da bi stigle do grada i obavile svoju kupovinu, i da bi u frizerskom salonu *Ukovrdžaj i oboji* na Manodskom putu obojile kosu u tu neverovatnu nijansu plave. Selvudove imaju ogroman buket plastičnih narcisa zalepljen za komandnu tablu. Tu je još od pre Dana svetog Dejvida* i sada već deluju prašnjavo.

Pošto prelaze nekih šest kilometara nedeljno, otprilike jednom godišnje zaustavljaju se da natoče benzin. Ali čim se pojave na padini, Mama nazove gospođu Porti kako bi svi bili obavješteni o tome da njih dve silaze. U dobre srede one prođu rano, pa svi mogu da se vrate uobičajenom poslu. U loše srede siđu kasno, što znači da čitavog dana niko ne dolazi u garažu.

Ali čak i kad su loše srede, uvek ima mnogo toga o čemu može da se priča. Na primer, još od pljačke Mini je prosto opsednuta Tomovim zločinačkim životom. Uvek govori stvari kao: „Kada si prvi put odlučio da vodiš zločinački život?“

„Pa nisam stvarno odlučio. Nisam stvarno mislio da postanem zločinac. Razmišljao sam o karijeri u keteringu, ali jedini takav posao u Manodu pripada gospodinu Čoiju, u *Mr. Čipzu*, a on ga je, ne znam zašto, dao crvenokosoj devojci koja verovatno i ne jede čips, jer kako bi inače ostala tako mršava?“

Tako da Tom i nije bio pravi zločinac. Samo je bio razočaran.

* Velški nacionalni praznik. Slavi se prvog marta svake godine. Sveti Dejvid je svetac zaštitnik Velsa. (Prim. prev.)

„Aha“, rekla je Mini. „A kako si se odlučio da pljačkaš garaže? Zašto ne banke, na primer? Ili zlatare?“

„Pa za tako nešto trebaju ti kola kojima ćeš da pobegneš, a ja imam samo bicikl.“

„A znaš li gde si pogrešio?“

„Pogrešio sam“, rekao je Tom, „kada sam pokušao da izvršim pljačku. To je bila pogrešna zamisao. Nikada nije trebalo ni da pomislim tako nešto.“

„Nisi dobro promislio“, rekla je Mini. „Na primer, taj bicikl – pa svi znaju da je to tvoj bicikl. Svi znaju da je to tvoja skijaška kapa. Svi te poznaju. Sledeći put kada reiš da pljačkaš, radi to u Blajnaju, ili Harleću. Negde gde te niko neće prepoznati.“

„Neće biti sledećeg puta jer sad sam potpuno preobraćen, zahvaljujući vašem tati. Ovde sam potpuno srećan.“

„Da si pažljivo razmislio, mogao si da se izvučeš.“

„Neću da se izvlačim. Neću da pljačkam. Rekao sam ti. Ja sam srećan.“

„Ma daj, svi imaju snove.“

U Tomovim očima pojavi se čežnjiv pogled. „Znaš da imam one superpokretne modele Kornjačâ? E, izgleda da je napravljen i model Splintera. Samo što ga nema nigde u radnjama. Samo ako ga uvezeš iz Japana.“

„Možda možeš da ukradeš jedan?“, upitala je Mini.

„Ne, hvala“, rekao je Tom. „Mislim da ću pogledati na *iBeju*.“*

„Tvoj problem je“, odgovorila mu je Mini, „što mnogo lako odustaješ.“

* Engl.: *eBay* – jedna od najčuvenijih internetskih stranica za kupovinu i prodaju stvari. (Prim. prev.)

29. mart

Kola danas:

CRVENI FORD KA – gospođica Stanard (zaustavila se da kupi benzin, tviks i kockice za potpalu vatre)

VOKSHOL ASTRA ISTE JT 1.9 CDTi – gospodin Dejvis (samo se okrenuo)

PLAVI LEKSUS – gospodin Čoi (došao po benzin)

BELI MONTEGO – gospodin Evans (menjač ispušta čudne zvuke, a brisači škripe)

CRVENA TOJOTA PRIJUS T4 AUTOMATIK – doktor

Ramanan s porodicom (napunio do vrha, proverio ulje, proverio vazduh, tečnost za kočnice i veliko pakovanje hula-hopa*)

ZELENI DAIHACU KOPEN – gospođa Edžerton

Vreme – vlažno

Obrati pažnju: NEMA IGRANJA LOPTOM

Lako je setiti se ovoga. Gospođica Stanard došla je da nam pokaže svoj novi ka (najveća brzina 175 km/h), dobijen od ljudi iz osiguranja, a ja sam postao poslednji dečak u gradu Manodu.

Sećam se da je doktor Ramanan došao po to veliko pakovanje hula-hopa, jer to je bio poslednji put kad sam video

* Vrsta grickalica od krompirovog brašna, prstenastog oblika, popularnih u Velikoj Britaniji i Irskoj. (Prim. prev.)

Mohana. Mohan je bio još jedini preostali dečko u našoj školi, a 29. marta se odselio.

Kad sam pošao u manodsku osnovnu školu, u njoj je bilo još deset drugih dečaka – taman dovoljno da igramo po petorica sa svake strane, dok je jedan rezerva. Nažalost, od toga su petorica bila braća Elis, pa kad je gospodin Elis otišao za London, da radi na novoj brani na Temzi, to je značilo odlazak skoro polovine dečaka iz škole, tako da nas više nije bilo po petorica sa svake strane, nego samo trojica. Moglo je i tako, kada golmani učestvuju u igri. Onda je mama Terija Tejlora otišla da uči za učiteljicu, pa je Teri otišao s njom. Onda su se Vejn i Luis Martin preselili u Manchester, jer je njihov novi tata radio nešto s kompjuterima. Oni su dobili sezonske karte da gledaju *Manchester siti*, a mi smo spali na dodavanje loptom ukруг. Onda je gospodin Elis rekao tati Padija Parija kako može i njemu da sredi posao na novoj brani, pa je tako otišao i Padi, a Mohan i ja sad smo mogli samo da pucamo penale.

Nova brana je, ako niste znali, onaj veliki plutajući zid koji bi, valjda, trebalo da spreči nove poplave u Londonu. Počeli su da ga grade onda kad je pukla stara brana. Prosto je neverovatno da jedno tako veliko mesto kao što je London mora da moli malo mesto kao što je Manod za pomoć da napravi branu. Ali to je valjda zato što je Manod tako dobar.

Kada je došao da plati, doktor Ramanan je kazao Mami: „Neću da se opraštam, gospođo Hjuz, jer ću i dalje ostati vaš doktor. Nadamo se da ćemo vas često viđati.“ Što baš i nije nešto što volite da čujete od doktora.

„Šteta“, rekao je Tata.

„Žao mi je da ostavim narod, ali ovde za nas sada stvarno nema više ničega.“

Nema ničega? Ovde ima svega!

Postoji prodavnica pića (otvorena od 18.30), *Spar** (u bilo koje vreme unutra sme da bude samo jedno dete bez pratnje), muško-ženski frizer u *Ukovrdžaj i oboji*, apoteka gospodina Elsija i mesara gospodina Dejvisa, na čijim vratima piše: „Zadovoljni kupac i nas čini zadovoljnim“. To nije baš najtačnije, jer on nikada nije zadovoljan što vas vidi. Kad uđete, kaže: „Dakle?“ I kažete mu šta želite. On izmeri i samo pokaže cenu na kasi. O, ima tu i radnja koja se zove *Uštedi pakovanje* („Ovde štedite novac jer ne držimo ništa upakovano“). Oni imaju te velike kante pune suvih stvari i vi samo zahvatite prašak za pranje, ili kornflejks, ili bilo šta, koliko hoćete, a onda plaćate na kasi. Mi tamo nikada ne idemo jer Mama voli da zna šta kupuje, a, naravno, te stvari u kantama nemaju marku. Ni sastav. Ni rok trajanja.

Najbolja je radnja *Dobrovoljnih planinskih spasilaca*. Tu prodaju svašta. Na primer, jednom sam za tri i po funte kupio skejtbord. Kad ga je Džejd Porti videla, rekla je kako je nekada bio njen, ali da ga je poklonila „za siromašnu decu. A sad ga ti imaš. Znači da si ti siromašan.“ Što je malo blesavo, jer ta radnja nije za siromašnu decu. Ona je za izgubljene i povređene planinare. Obožavam da gledam u izlog jer je uvek drugačiji. Ponekad se neka stvar – na primer, šešir – nađe u izlogu, a sledećeg dana ga nema. I onda se pitate ko ga je kupio, a onda ga vidite negde u Manodu – na primer, na glavi gospodina Morgana.

* Veliki trgovinski lanac samoposluga u nizu zemalja. (Prim. prev.)

A tu je i park Vaterlo. To je sjajan park koji je nekada imao jezero za vožnju čamcem, zabave na vodi i ozidani paviljon za slučaj da padne kiša. Paviljon je ličio na drvenu kuću sa stolovima za pingpong i, naravno, stolom za bilijar. Manod je stekao svetsku slavu svojim stolovima za bilijar. Kamenolom na vrhu planine Manod nekada je davao najglatkiji škriļjac u celom Velsu. Sada je zatvoren, ali dok je radio svi najbolji stolovi za bilijar u celom svetu pravljene su od škriļca iz Manoda. Mini mi je kazala da se jedan nalazi u Bakingemskoj palati,* a drugi u Krusiblu, u Šefildu. A jedan je u paviljonu u parku Vaterlo. Još je tamo, ali ne možete da ga vidite jer je paviljon zabravljen katancem, a prozori su prekriveni daskama. Jezero i paviljon zatvoreni su pre nekoliko godina zbog svih onih problema s osiguranjem. Ali to je i dalje sjajan park. Na primer, svuda oko jezera je ta ogromna drvena ograda islikana scenama iz života Elvisa Prisljia. To je bila ideja gospodina Dejvisa. On je jednom stvarno sreo Elvisa, u prodavnici *Kuća i jeftinoća*** u Harleću, kad su svi već odavno mislili da je umro.

Dok su kopali škriļjac, manje-više izdubili su planinu. Parčice koje nisu mogli da iskoriste bacali su svuda po vrhu planine. Sve druge planine u okolini imaju travu na vrhu. Naša je prekrivena polomljenim škriļcem. Oni su, u stvari, izokrenuli planinu iznutra-napolje. Mislim, koliko gradova ima izokrenutu planinu na kraju Glavne ulice?

* Bakingemska palata je rezidencija kraljevske porodice. (Prim. prev.)

** *Home and Bargin* – britanski lanac prodavnica za opremanje kuće i vrta. (Prim. prev.)

Škriljac je legenda; uzgred, ne samo za bilijarske stolove. Mogu da se prave crepovi za krov, pragovi, kamini, podne pločice. Bilo šta. U Manodu imamo krovove od škriljca, pragove od škriljca, simsove od škriljca. Imamo čak i poštansko sanduče od škriljca, a pored naše školske kapije (od škriljca) napravljen je kip čoveka od škriljca. I zaklon od škriljca za čekanje autobusa, na kojem piše „Nema igranja lopte“. A kad uđete u kuću, pod u kujni prekriven je pločicama od škriljca. I sat od škriljca, i to imamo. Na škriljcu može i da se piše. Nekada su ga koristili za table u školama. Na zaklonu od škriljca autobuske stanice neko je velikim slovima napisao „IZVUCITE ME ODAVDE!!!“ Šale se, naravno. Tako je to s ljudima iz Manoda. Imaju smisao za humor. Kao što Tata kaže: „Moraju da ga imaju, inače ne bi ostali ovde.“

Ceo Manod – od paba na dnu, do naše garaže na vrhu – iste je boje. Boje škriljca. Siv, u stvari. Kao što Tata kaže: „Možda nije najzabavnija boja na svetu, ali odlično se slaže s oblacima.“

Osim Elvisove slike na zidu, jedino što u Manodu nije sivo jesu automobili. Kola doktora Ramanana bila su one tamnocrvene boje kakvu pravi samo *Tojota*. Izgledala su kao veliki ženski nokat.

Dok je palio motor, Tata mu je rekao: „Manod ima najnižu stopu zločina u Britaniji, doco. To ne možeš da prezreš.“

Doktor Ramanan je odgovorio: „Isto tako ima najviše padavina. A možda to ima nekakve veze.“

I tako su otišli. Video sam Mohana kako viri kroz zagrejan zadnji prozor pa sam mu mahnuo, a pri tome sam razmišljao: *Ode moja poslednja prilika za igranje fudbala.*

A nije to zato što je Mohan bio nešto posebno dobar. Igrao je kao da ima dve leve noge, što je značilo da smo veći deo popodneva provodili penjući se preko zida da vratimo loptu i uopšte nismo usavršavali igru. Ali i to je bilo bolje od ničega, a to je ono što imam sada.

Kada je tojota Ramananovih izašla iz dvorišta, sećam se da sam pomislio kako mi se čini da volan ne sluša baš najbolje. Rekao sam Tati: „Čini mi se da ga volan ne sluša baš najbolje.“

„Siguran sam da u Blajnaju znaju kako da poprave volan.“

I dok je tojota odlazila, on je uporno buljio u tablice. Ja to ponekad radim – da vidim dokle će neko stići pre nego što više ne mogu jasno da vidim brojeve. Rekao sam mu: „Hoćeš da pucamo penale posle čaja?“

„Ne, hvala“, rekao je, otišao u radionicu i zatvorio vrata za sobom, iako unutra nije bilo kola na kojima bi radio.

Tomova mama došla je da ga pokupi u svom malom kopeņu. Tom je hteo da kaže Tati laku noć, ali Mini mu je rekla da se ne zamajava jer je neraspoložen.

„A zbog čega?“, rekao je Tom.

Mini je kazala: „Znaš da ne treba da brojiš piliće pre nego što se izlegu? E pa, zamisli da si čekao da se izlegu, a onda si ih hranio i pazio da imaju vode i antifrizu i proveravao im ulje, a onda su oni porasli i odleteli.“

Tom je rekao: „Pa nisam baš siguran da pilićima treba davati antifriz.“

„Ne, nego...“, kazala je Mini. „Ma ništa. Laku noć.“